

Đối đáp với vua

1. Một lần, vua Minh Mạng từ kinh đô Huế ngự giá ra Thăng Long (Hà Nội). Vua cho xa giá đến Hồ Tây ngắm cảnh. Xa giá đi đến đâu, quân lính cũng thét đuổi tất cả mọi người, không cho ai đến gần.
2. Cao Bá Quát, khi ấy còn là một cậu bé, muốn nhìn rõ mặt vua. Cậu nảy ra một ý, liền cởi hết quần áo, nhảy xuống hồ tắm. Quân lính nhìn thấy, hốt hoảng xúm vào bắt trói đứa trẻ táo tợn. Cậu bé không chịu, la hét, vùng vẫy, gây nên cảnh náo động ở hồ. Thấy thế, vua Minh Mạng truyền lệnh dẫn cậu tới hỏi.

3. Cậu bé bị dẫn đến trước mặt nhà vua. Cậu tự xưng là học trò mới ở quê ra chơi nên không biết gì. Thấy nói là học trò, vua ra lệnh cho cậu phải đổi được một vế đối thì mới tha. Nhìn thấy trên mặt hồ lúc đó có đàn cá đang đuổi nhau, vua tức cảnh đọc vế đối như sau :

Nước trong leo leo cá đớp cá.

Chẳng cần nghĩ ngợi lâu la gì, Cao Bá Quát lấy cảnh mình đang bị trói, đổi lại luôn :

Trời nắng chang chang người trói người.

4. Vết đối vừa cứng cỏi vừa rất chỉnh, biểu lộ sự nhanh trí, thông minh. Vua ngửi giận, truyền lệnh cởi trói, tha cho cậu bé.

Theo QUỐC CHẨN

(:)

- **Minh Mạng** (1791 - 1840) : vua thứ hai của triều Nguyễn.
- **Cao Bá Quát** (1809 - 1855) : nhà thơ nổi tiếng văn hay chữ tốt, có tài đối đáp.
- **Ngự giá** : (vua) ngồi xe hoặc ngồi kiệu đi các nơi.
- **Xa giá** : xe của vua.
- **Đối** : + thể văn cũ gồm hai vế (hai câu) có số tiếng bằng nhau, đối chơi nhau về ý và lời.
+ làm vế đối lại.
- **Túc cảnh** : thấy cảnh mà có cảm xúc, liền nảy ra thơ văn.
- **Chỉnh** : theo đúng phép tắc chặt chẽ.

(?)

1. Vua Minh Mạng ngắm cảnh ở đâu ?
2. Cao Bá Quát có mong muốn gì ?
3. Cậu đã làm gì để thực hiện mong muốn đó ?
4. Vì sao vua bắt Cao Bá Quát đổi ?
5. Cậu đổi như thế nào ?